

Sygn. akt: I Ns 876/16

POSTANOWIENIE

Dnia 14 października 2016 r.

Sąd Rejonowy w Nowym Targu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Przemysław Mościcki

Protokolant: protokolant sądowy H. K.

po rozpoznaniu w dniu 14 października 2016 r. w Nowym Targu

na rozprawie

sprawy z wniosku A. Ś.

z udziałem K. S.

o stwierdzenie nabycia spadku po J. W.

postanawia

I. stwierdzić, że spadek po J. W., c. A. i T., zmarłej w dniu 13 listopada 2015 r. w G. a ostatnio stale zamieszkałej w N. na podstawie testamentu notarialnego z dnia 23 maja 2001 r. sporządzonego przed notariuszem w N. W. C., Rep. A nr (...) nabyła w całości córka A. Ś.;

II. orzec, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie oraz nakazać ściągnąć od wnioskodawczyni na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Nowym Targu kwotę 5 zł (pięć złotych) tytułem wydatków.

Sygn. akt I Ns 876/16

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 14 października 2016 r.

Wnioskodawczyni A. Ś. domagała się stwierdzenia, że nabyła w całości spadek po matce J. W., zmarłej w dniu 13 listopada 2015 r. w G., ostatnio stale zamieszkałej w N. - na podstawie testamentu notarialnego z dnia 23 maja 2001 r.

W odpowiedzi na wniosek (k. 12-16) uczestniczka K. S. wniosła

o ustalenie, że przedmiotowy testament jest nieważny a nabycie spadku następuje według ustawowego porządku dziedziczenia. Uczestnika wskazała, że przedmiotowy testament jest nieważny gdyż nie operuje pełnymi danymi osobowymi, które pozwalałyby identyfikować osoby w nim wskazane. Nadto opisała swoje subiektywne odczucia dotyczące woli testatorki oraz stosunków i relacji rodzinnych pomiędzy nią a wnioskodawczynią i spadkodawczynią. Uczestniczka zakwestionowała przesłanki jej wydziedziczenia.

Swoje argumenty uczestniczka obszernie powtórzyła w piśmie z 3.10.2016 r. (k. 40-43).

Na rozprawie poprzedzającej wydanie postanowienia w dniu 14 października 2016 r. uczestniczka wniosła o stwierdzenie nabycia spadku na podstawie ustawy z pominięciem testamentu. Co istotne, wskazała, że gdyby nie postanowienie zawarte w testamencie dotyczące wydziedziczenia, to testamentu by nie kwestionowała.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. W. zmarła w dniu 13 listopada 2015 r. w G., ostatnio stale zamieszkiwała w N.. Spadkodawczyni pozostawała raz w związku małżeńskim, zmarła jako wdowa. Posiadała dwoje dzieci: córki, A. Ś. i K. S.. J. W. nie posiadała dzieci pozamałżeńskich, ani przysposobionych. Żaden ze spadkobierców J. W. nie zrzekł się dziedziczenia po niej, ani nie odrzucił spadku, nikt nie został uznany za niegodnego dziedziczenia. Poza wnioskodawczynią i uczestniczką nie ma innych osób uprawnionych do dziedziczenia po J. W. na mocy ustawy.

dowód: odpis skrócony aktu zgonu - k. 5, odpis skrócony aktu urodzenia k. 6, odpis skrócony aktu małżeństwa k. 7, zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni A. Ś. - k. 44, zeznania uczestniczki: K. S. k. 44-45.

J. W. sporządziła w dniu 23 maja 2001 r. przed notariuszem W. C. w Kancelarii Notarialnej w N., rep. A nr 2461/2001 testament w formie aktu notarialnego. W § 1 testamentu spadkodawczyni oświadczyła, że do całości spadku powołuje swoją córkę A. Ś.. W § 2 spadkodawczyni oświadczyła, że „wydziedzicza swoją drugą córkę K. S., gdyż jest niewdzięczna, nie interesowała się nią w czasie jej długiej choroby, znieważała ją słownie, ubliżała jej wraz ze swoim mężem i dziećmi za co została prawomocnie osądzona, utrudnia jej korzystanie ze wspólnych urządzeń w budynku, w którym razem mieszkają i nawet w tych sprawach interweniowała kilkakrotnie policja”.

dowód: testament k. 32.

Uczestniczka K. S. nosi tylko jedno imię, (...) nie jest jej drugim imieniem, niemniej w domu tak często była nazywana również przez matkę.

przyznanie uczestniczki – k. 45.

Spadkodawczyni nie leczyła się psychiatrycznie, nie miała zaburzeń psychicznych. Pozostawała z córką uczestniczką K. S. w konflikcie.

przyznanie uczestniczki – k. 45 oraz treść odpowiedzi na wniosek.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane wyżej dowody z dokumentów w postaci aktów stanu cywilnego, testamentu, zapewnienie wnioskodawczyni A. Ś. i zeznania uczestniczki K. S..

Pozostałe wymienione wyżej okoliczności nie wymagały dowodu, albowiem zostały przyznane przez uczestniczkę (art. 229 k.p.c.).

Istotne jest, że zarówno wnioskodawczyni, jak i uczestniczka nie znały okoliczności, w których spadkodawczyni sporządziła przedmiotowy testament.

Sąd zważył, co następuje:

W myśl art. 922 § 1 k.c. prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób stosownie do przepisów prawa spadkowego.

Stosownie do treści art. 926 § 1 k.c. powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu.

Zgodnie z art. 959 k.c. spadkodawca może powołać do całości lub części spadku jedną lub kilka osób.

Przepis art. 950 k.c. stanowi, że testament może być sporządzony w formie aktu notarialnego. Tego rodzaju testament został złożony w niniejszej sprawie. Spadkodawczyni J. W. sporządziła testament przed notariuszem w N. W. C. w formie aktu notarialnego. W testamencie tym spadkodawczyni do całości spadku powołała córkę A. Ś..

Należy zwrócić uwagę, że uczestniczka nie wskazała żadnych okoliczności, które mogłyby wskazywać na nieważność testamentu, a wymienione w art. 945 k.c..

Przesłankami nieważności testamentu są zgodnie z art. 945 k.c. są:

- 1) sporządzenie testamentu w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli;
- 2) sporządzenie testamentu pod wpływem błędu uzasadniającego przypuszczenie, że gdyby spadkodawca nie działał pod wpływem błędu, nie sporządziłby testamentu tej treści;
- 3) sporządzenie testamentu pod wpływem groźby.

Na żadną z tych przesłanek nie powołała się uczestniczka, ani tym bardziej jej nie udowodniła. Zwrócić przy tym należy uwagę, że uczestniczka oświadczyła, że zasięgała porady prawnej w niniejszej sprawie (k. 45), jak również, iż przy doręczeniu jej odpisu wniosku została pouczona o prawie złożenia pisma procesowego, w którym powinna wskazać jakie fakty wskazane w uzasadnieniu wniosku kwestionuje oraz jakie dowody przedstawia na poparcie swoich twierdzeń i żądań (k. 11). Świadczy to o tym, że uczestniczka miała możliwość zgłoszenia zarówno zarzutów co do ważności testamentu opartych na treści art. 945 k.c., jak i zgłoszenia na tę okoliczność ewentualnych dowodów.

Uczestniczka nie powołała się na żadną okoliczność wymienioną w art. 945 k.c. Istnienie przesłanek wymienionych w art. 945 k.c. nie wynika zaś ani z przesłuchania wnioskodawczynie, ani uczestniczki. Należy zauważyć, że z pism procesowych uczestniczki wynika, że spadkodawczynie w dacie sporządzenia testamentu była osobą w pełni sprawną umysłowo, o czym świadczy opisywany przez uczestniczkę konflikt o nielegalne podłączenie prądu, mający miejsce w okresie od wiosny do jesieni 2001 r. (k. 15). Brak zatem jakichkolwiek podstaw do uznania nieważności testamentu na podstawie art. 945 k.c. Wydaje się przy tym, że gdyby tego rodzaju okoliczności istniały, a w szczególności gdyby istniała przesłanka wymieniona w pkt. 1 art. 945 § 1 k.c., to notariusz jako osoba zaufania publicznego odmówiłaby sporządzenia aktu notarialnego.

Należy przy tym wskazać, że na rozprawie w dniu 14 października 2016 r. sama uczestniczka oświadczyła, że gdyby nie postanowienie o wydziedziczeniu jej, to nie kwestionowałaby testamentu, tj. oświadczenia zawartego w § 1 testamentu.

Nie są podstawą do stwierdzenia nieważności testamentu okoliczności, na które powołała się uczestniczka, a dotyczące niepełnych (co do wnioskodawczynie) czy też nieprawidłowych (co do uczestniczki) danych osobowych osób ujawnionych w testamencie. Przepisy dotyczące testamentów nie nakazują podania pełnych danych osobowych spadkobiercy, w szczególności nie wymagają podania numeru PESEL spadkobiercy, ani też imion jego rodziców czy adresu. Powołanie spadkobiercy jest skuteczne o ile tylko na podstawie złożonego oświadczenia możliwa jest niewątpliwa identyfikacja spadkobiercy. Taka sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie. Skoro z § 1 testamentu wynika, że spadkodawczynie do całości spadku powołała swoją córkę A. Ś. nie identyfikacja spadkobiercy nie budzi żadnych wątpliwości.

Nie prowadzi również do stwierdzenia nieważności testamentu okoliczność, iż w § 2 testamentu spadkodawczynie użyła podwójnego imienia uczestniczki (...), zamiast (...). Tego rodzaju niedokładność sama w sobie nie jest przesłanką nieważności testamentu. Omyłka spadkodawczynie wynika przy tym zapewne z tego, iż w trakcie sporządzania przed notariuszem aktu notarialnego nie dysponowała dokumentami tożsamości uczestniczki, mogła zaś zasugerować się tym, że w domu nazywano uczestniczkę raz (...), raz (...).

Okolicznością bez znaczenia dla ważności testamentu jest to czy podstawy wydziedziczenia wymienione w § 2 testamentu faktycznie istniały. Zgodnie z art. 677 k.p.c. w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku Sąd nie bada ważności ani skuteczności przesłanek wydziedziczenia, chyba że zostałyby wykazane, że bez postanowienia o wydziedziczeniu spadkodawca w ogóle testamentu by nie sporządził (przesłanek do stwierdzenia tej ostatniej kwestii brak). Kwestia wydziedziczenia jest istotna tylko w ewentualnym postępowaniu o zachówek, jest natomiast bez znaczenia w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku. zgodnie z art. 677 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem, przedmiotem

niniejszego postępowania było jedynie ustalenie kto jest spadkobiercą i w jakiej części. Kwestia ta nie budził zaś wątpliwości w świetle niezakwestionowanego postanowienia § 1 testamentu.

Z tych względów, uznając testament za ważny, Sąd stwierdził nabycie spadku w całości na podstawie testamentu z 23 maja 2001 r. na rzecz wnioskodawczynie A. Ś..

O kosztach orzeczono zgodnie z art. 520 k.p.c., orzekając ponadto o ściągnięciu od wnioskodawczynie kwoty 5 zł tytułem wydatków wobec konieczności umieszczenia orzeczenia w Rejestrze Spadkowym.